

Any sabàtic

De ben segur que si ens diuen *S'ha agafat un any sabàtic*, entenem que algú s'ha agafat un temps de descans o un temps per fer una activitat diferent de l'habitual.

Sembla que l'expressió ve del món de la religió. *Sabàtic* vol dir 'relatiu o pertanyent al dissabte'. El dissabte és el dia de descans per als jueus. L'any sabàtic es refereix a l'any en què els jueus havien de deixar reposar llurs camps, abandonar el fruit de les vinyes i oliverars perquè els pobres el recollissin,

perdonar els deutes i alliberar els esclaus, cosa que s'esdevenia cada set anys.

En el món acadèmic, es refereix a la llicència amb sou d'un any o d'un altre període de temps que concedeixen algunes universitats al professorat cada sis o set anys, amb finalitats científiques i d'investigació, i en la parla popular parlem d'*any* o de *descans sabàtic* per referir-nos precisament a descansar durant un temps o a fer altres activitats.

Fonts: Pere Casanellas i

Consultes

Fonts: DIEC2, GEC, OPTIMOT, TERMCAT

Bicoca

Parlem de *bicoca* com a sinònim de *ganga*, és a dir, allò que s'aconsegueix a un preu molt inferior al normal. *Comprar això a aquest preu és una bicoca! En aquesta llibreria, sempre s'hi troben gangues.*

Alguns apunten l'origen d'aquesta expressió

en la població italiana Bicoca, on sembla que l'emperador Carles V es va enfrontar amb Francesc I de França l'any 1522. La victòria va ser tan fàcil que la paraula *bicoca* va passar al diccionari com a sinònim d'alguna cosa fàcil d'obtenir i de poc valor.

A començament de, a mitjans de, a finals de...

Per indicar l'inici d'un període de temps, es poden utilitzar les construccions *a començament de* o *a principi de*. Aquestes construccions també poden aparèixer en plural. Per exemple: *a començament d'any* o *a començaments d'any*, *a principi de mes* o *a principis de mes*.

Per indicar el final d'un període de temps es pot fer servir la construcció *a final de*, que també pot aparèixer en plural. Per exemple: *a final d'estiu* o *a finals d'estiu*.

Cal tenir en compte que generalment aquestes expressions van introduïdes per la preposició *a*. Ara bé, també és possible introduir-les amb la preposició *i* i l'article definit. En aquest cas, però, no admeten el plural. Per exemple: *al començament d'any* (i no pas **als començaments d'any*), *al principi de mes* (i no pas **als principis de mes*), *al final d'estiu* (i no pas **als finals d'estiu*).

En canvi, l'expressió *a mitjan*, que indica la meitat d'un període de temps, funciona d'una manera diferent segons si es construeix en singular o en plural. En singular, *a mitjan*, no va seguida de la preposició *de* i acompanya un sintagma nominal sense determinant. Per exemple: *Sabrem el calendari definitiu a mitjan setmana*.

En plural, *a mitjans de*, sí que va seguida de la preposició *de* i acompanya una expressió temporal introduïda o bé per un determinant o bé per un nom de mes sense determinant. Per exemple: *Vam saber que l'ascendrien a mitjans de l'any passat. No tindrem les claus del pis fins a mitjans d'octubre*.

Llamperó

Tros de cordill, especialment l'emprat per fer ballar la baldufa.

Mitena

Guant que cobreix la meitat del polze i el començament dels altres dits.

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què vol dir **tiberi**. La resposta correcta era la **1. Àpat suculent**. El guanyador ha estat David Paloma, fillòleg de Terrassa i seguidor del Servei Local de Català de Mollet.

Ara preguntem què vol dir **de fireta**?

1. *En excedència.*
2. *Lentament, a poc a poc.*
3. *De manera desvergonyida.*
4. *De joguina, poc consistent, defectuós.*

Per concursar, heu d'enviar la resposta de l'endevinalla a mollet@cpnl.cat. La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà com a premi una samarreta model *Diacrítics feta* al Taller Alborada.

Nota sobre el tractament de dades personals

Sabeu d'on ve l'expressió *vaques mares de gener*?

Sembla que és una expressió d'origen bíblic que hom usa per indicar una època o temporada de misèria. També fem servir *gener costerut*, *costa de gener*, *patacada / garrotada / clatellada de gener*.

Webs

- **2020 #MolletpelPlaneta**. L'Ajuntament de Mollet decreta l'emergència climàtica a partir de l'1 de gener de 2020.
- **Els 90 elements presents a la natura que ho constitueixen tot. Quant n'hi ha? N'hi ha prou?** Una taula periòdica basada en l'abundància dels elements. Publicada per EuChemS i traduïda al català per la Societat Catalana de Química.
- **L'Optimot més col·loquial**. Formes col·loquials i de l'argot juvenil, dubtes i solucions creatives.
- **Glossari del Parlament en línia**. A què ens referim quan parlem de *decaïment* o del *deure de reserva*?
- **Glossari de relacions Govern-Parlament en línia**. A què ens referim, en llenguatge parlamentari, quan parlem de *compareixences*, *preàmbul* o *transacció*?

Ajuntament de
Mollet del Vallès

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA